

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

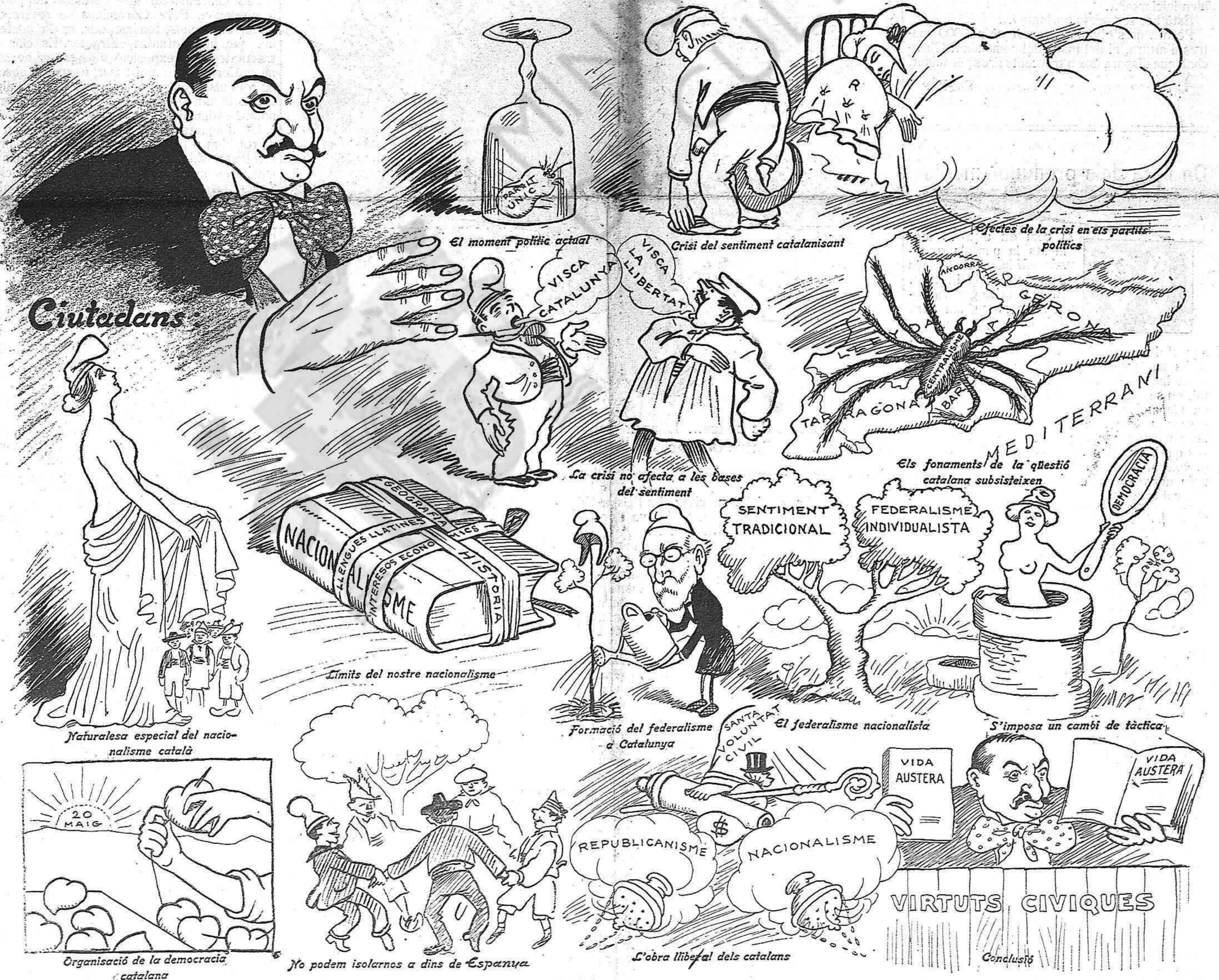
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20 BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

LA NOTA DEL DIA

La conferencia d'en Pere Corominas

LA SETMANA

PARLAVEN de la pau, del pacifisme, de les corrents de fraternitat que per tot arreu semblen observar-se?

Doncs... seguim parlantne y, mentres tant, xano xano, arribemnos a la veïna nació.

A la manufactura nacional d'armes de Saint-Etienne s'acaben de terminar y d'enviar al ministre de la Guerra vuit fusells-ametralladores, construïts segons els plans y dibuixos del comandant Chauchat.

Aquestes armes, que han causat l'admiració dels oficials encarregats de provarles y de donar dictamen sobre la seva *bondat*, són d'invenció recentíssima, y en la seva construcció s'ha procedit ab tant misteri que'l public encara no'n sab res.

Com a pes, el fusell-ametralladora no passa de 8 kilos y permet a un sol soldat disparar *de dos a trescents tirs per minut*.

¡Deliciós instrument de pacificació y de cultural, no es cert?...

Escoltem ara lo que diu un aviador, referint-se als *serveis* que l'aeroplà podrà prestar al home en fetxa no massa llunyana:

—Figureuvos que m'elevo en el meu aeroplà ab 180 kilos de bombes de percussió, cosa que no té res d'impossible, doncs dies enrra vareig pujar en l'aparell un pes de 370 lliures...

Figureuvos més: adméteu que'l motor del meu aeroplà es més poderós que'l que tinc avui. En aquest cas, podria pujar sense dificultat a 3.000 metres d'altura, y desde allí seria pera mi la cosa més senzilla del món deixar caure sobre una fortalesa o sobre una ciutat els 180 kilos d'explosius y reduir-la a pols en breu estona...

¿Parlaven de la pau, del pacifisme, de les corrents de fraternitat que per tot arreu semblen iniciar-se?...

Està bé; segueixin parlantne...

Però... no s'olvidin del aeroplà a 3.000 metres d'altura, ni del fusell del comandant Chauchat, que dispara dos o trescents tirs per minut.

PIF-PAF

De l'era dels pronunciaments a l'era de l'Escola

AI com en aquets moments la paraula *organització* haurà tingut més penetrant significansa. En la política general espanyola passa una hora definitiva. Quan en Maura governava, jo'm deia:

aquest home no té contrapès de categoria entre'ls monarquics; y per això, el propi moviment incontrastat el portà, com una forsa fatal, en sentit de retrocés.—Avui, que governa en Canalejas, me dic: aquest home no té successor possible, entre els monarquics; els liberals estan agotats; en quant an en Maura, ¿es que'l país tindria la passivitat inconcebible de tolerar el retorn d'un home qui va rebre el *veto* universal del cónclave d'Europa? Si aixís fos, cal confessar que en Maura seria digne del país y el país d'en Maura.

De tal manera estan les coses, que bé podria ésser que'l trasbals definitiu vingués per un acte de sobirania nacional incruent, legalísim, sense cap aparència revolucionaria. L'agotament d'un sistema implica, per sí mateix, l'enlairament del sistema nou.

Però ¿es que nosaltres no patim, per contagi, de l'aclapament general del país? A tot arreu, la frase que sentiu es la mateixa: ¡Si ara hi hagués un home!—Més propi seria dir: Si ara hi hagués un poble!—Quan, a un país determinat, una Revolució triomfa, es que'l nivell general d'aquell país era superior al dels altres països; y fins diré que entre els mateixos homes del sistema enderrocat hi ha una certa excelència que'ls fa col·laborar indirectament en la pròpia Revolució de que son víctimes. Així, per exemple, les Revolucions anglesa y francesa responen a una exaltació de la cultura pública, a un refinament de civilització qui s'obstina en davansar el temps. Se sent en l'aire l'aproximació de les futures Anglaterra o de les futures Fransas. Els nobles del París segle XVII tenen una part tan directa, en la Revolució, com els homes d'acció y energia qui la varen viure; ells, fins la varen morir...

A Espanya... oh!, mireu la situació de les classes socials espanyoles; compareu-les ab els brassos dels Estats generals de 1789. La noblesa està doblement corrompuda per una acció cortisana y per una acció plebeia. L'Esglesia es una monstruosa barreja d'ignorancia y crudeltat. La burgesia es un organisme purament ma-

terialisat, animalisat, desproveït de tota potència pera elevar-se a «ideal», pera pujar sobre el ras de terra. El poble, per conseqüència de la mateixa inferioritat de que se'l fa víctima, s'arrossega en l'esclavatge més abjecte. Els qui varen veure, com a qüestió previa pera l'adveniment de la República, la necessitat d'un període educatiu, pedagògic, substituint ab ell l'era aixorca dels pronunciaments, tenien raó! Per lo demés, la ira de l'Esglesia contra el laïcisme de les escoles neix, sobre tot, d'aquesta consideració capital: l'Esglesia, veient perduda la seva acció directiva damunt les generacions eixides del període revolucionari, va pensar que la pròpia salvació consistia en crear, per obra de les escoles catòliques, noves generacions someses al domini clerical. Y com les escoles laïques presentaren la batalla en el mateix camp, d'aquí la rabia naturalíssima dels eclesiàstics. S'ha atribuït an en Ferrer la frase: Hem de suscitar, per l'Escola, generacions de revolucionaris; hem de fer, de cada una de les nostres hores, en tots els llocs, en el tramvia, en el carrer, en la tertúlia, per tot arreu, un apostolat.—Jo, qui crec haver pronunciat paraules idèntiques, sé bé que elles no són altra cosa que la repetició exacta de les paraules que tot catòlic militant aplica, ben justament, a la pròpia missió. Ells y nosaltres difèrem en quant a l'idea; però tenim de la pràctica el mateix concepte. L'hora present es hora de lluita. Les generacions qui varen veure el trasbals fallit de 1868-1874 han acabat llur missió; la República francesa, tan mansa en els seus consensos, s'ha *republicanizat* úni-

CREDIT O DESCREDIT?

ACABARAN per feros tornar tarumbes... Obrim *El Diluvio*, y, en un article titulat *Los cambios internacionales*, molt profund, com tot lo que publica aqueix divertit periòdic, hi llegim unes reflexions sobre la baixa dels canvis, tan boniques y tan afalagadores, que'ns omplen l'ànima de satisfacció.

«Durante la funesta dominación conservadora—diu l'esmentat diari—los cambios internacionales estaban por las nubes...»

«Pero eso pasó, y en lo que hoy sucede está la condenación de la política económica de los conservadores... Hace una temporada que los cambios se cotizan alrededor de un 7 por 100... mientras que durante el gobierno del señor Maura temporadas hubo en que los francos tenían una prima de 15 por 100.»

—Quina alegria!—pensem nosaltres, somrient, davant d'aquets números que tant clara idea donen del nostre actual benestar economic.

Però vetaquí que, ab tota l'ignocencia del món, agafem després *El Radical*,—un nou diari que don Alacandro ha comensat a publicar a Madrid—y ens trobem ab que, segons ell, tot allò que hem llegit al *Diluvio* es un disbarat com una casa.

Vegi's lo que, sobre l'assumpte dels canvis, diu el flamant periòdic:

«Desde que se halla en el poder, el señor Canalejas habla continuamente del alza de los valores y de la baja de los francos. En estos dos hechos ve el presidente del Consejo un

sent Catalunya cap entusiasme espanyolista, y el preu del seu amor sincer al reste d'Espanya es el reconeixement, per part d'aquet, de la personalitat catalana, ab la concessió d'un Parlament català autonom.—La gravetat del problema està en que'l reste d'Espanya se sent solidari contra la nostra aspiració nacionalista. La manera de destruir aquest sentiment d'hostilitat no està en dirigirnos als demés pobles d'Espanya sota la capa d'un moviment general regionalista, perquè això seria una ficció y un engany. La tàctica nostra ha d'ésser presentarnos davant d'Espanya tal com som, es dir, nacionalistes, però liberals, demòcrates, republicans. Els sentiments y les idees de llibertat ens faran simpatics a la selecció espanyola—intelectuals y multiutis ciutadanes—y ab aquesta bandera podrem fer triomfar alhora la llibertat y Catalunya.—Hem d'aliarnos ab els republicans espanyols pera les obres que'ns siguin comuns, però hem de mantenir l'independencia de la nostra organització.»

Tal es la síntesis de les orientacions polítiques que en Pere Corominas senyalà el diumenge passat. Això es lo que vingué a dir, fonamentantho en una argumentació sòlida y deixatantho en un discurs que tingué moments de gran bellesa y d'intensa vibració. El public que omplia el teatre de Novetats escoltà ab encant la paraula atractívola y robusta d'en Corominas y aplaudí ab cordial entusiasme lo mateix les frases brillants, que les idees exposades, que la tàctica preconisada. El conferenciant havia advertit que no més volia declarar el seu parer personal; però es evident que en els punts essencials del seu discurs interpretà l'íntim pensament de l'auditori y s'hi identificà. Ab l'acte del passat diumenge quedaren posats els fonaments de l'Esquerra catalana, la qual tindrà aviat una vida forta y ufanosa, tant si's fa com si no's fa la fusió dels vells agrupaments en un partit nou.

Ens cal remarcar que l'adhesió del public a lo dit per en Pere Corominas se refereix als punts essencials, fonamentals, de la conferencia que hem intentat extractar. Es clar que, tractantse de l'exposició d'un criteri personal, la conformitat no pot ésser unànim y absoluta en tots els detalls. Per la nostra part, en alguns d'aquets detalls nosaltres no pensem com el nostre estimadíssim amic senyor Corominas.

Un d'aquets detalls—y ben important—es el referent a la necessitat de que Espanya's mantingui salvaguardada de les invasions estrangeres mitjansant una forta organització de l'exercit y de la marina de guerra. Nosaltres no creiem en la necessitat ni en la conveniencia d'aquesta forta organització. Y a fe que no som pacifistes romantics. Es l'examen serè de la realitat espanyola y de la realitat internacional lo que'ns fa ésser contraris d'una política d'enfortiment militar. Heusaquí els motius que tenim pera pensar d'aquesta manera:

Primer: La forsa militar de les nacions ha d'ésser conseqüència de la seva forsa económica. Mentres Espanya sigui econòmicament feble, no pot ésser forta militarment. Aquet principi es prou sabut.

Segon: La situació internacional d'Espanya no justifica aquest enfortiment militar. El perill d'invasions estrangeres es avui molt poc apreciable. Se comprèn que calgui la forsa militar a les grans potencies. Se comprèn que calgui an aquelles nacions afectades directament per plets internacionals, com, per exemple, Bulgaria, Turquia y Grecia. Se comprèn que calgui a les principals y més riques nacions de l'Amèrica llatina, com la República Argentina, el Brasil y Xile, que senten la menassa de l'hegemonia nord-americana. Però ¿quina finalitat concreta tindria la forsa militar d'Espanya?

Tercer: Donats els formidables progressos dels armaments mundials, pera arribar a tenir un exercit y una esquadra respectables caldrien riudes de diners. Y no podent arribar an això, com no podríem arribarhi, hauríem millorat la nostra situació militar, sense lograr, emperò resoldre aquest problema de la salvaguarda nacional.

Quart: Les nacions europees que, a costa de grans sacrificis, comensin ara la llarguíssima obra de la reorganització militar, s'exposen a que quan tinguin llesta aquesta obra's trobin ab la liquidació de la política de la pau armada, ab la fallida del famós principi: *Si vis pax, para bellum*, que ja hauria comensat si l'imperi germanic hagués volgut avenirshi, com les altres grans potencies s'hi avenien. Dintre pocs anys l'avens de les idees democràtiques y socialistes marcarà la posta de la política militar internacional, seguint tres etapes: limitació d'armaments, reducció d'armaments, desarmament. L'estudi de la situació present de la política mundial fa creure que tot això es proxím.

«L'home, en la vida, ha de passar per moltes coses que no estima, però que li són necessaries. Però, digué en Corominas. Es ben veritat. Però no creiem que estigui en aquest cas la creació d'un fort poder militar a Espanya. Respecte a la salvaguarda de l'independencia y de l'integritat territorial d'Espanya en l'actualitat, nosaltres estem completament d'acord ab l'esperit

En Weyer a Madrid

— Déixinse de coses... L'anar pel món ab aquest aire misteriós, encara que un hom, a dintre del sac, no hi porti res, sempre dona importància.

cament per obra de l'Escola civil; si a l'Espanya actual, ja tan retrògrada, se li lleva l'orgue de l'Escola lliure, tot està perdut...

Quan, en el passat Octubre, el món en pes va alsar la veu contra Espanya, pensava jo: «La raó més forta d'aquets «interventors» està precisament en el nostre silenci. Semblem talment criatures, l'educació de les quals es disputada per dues paternitats. Com a criatures que som, nosaltres no podem decidirnos per una veritat que no coneixem. La nostra sort se juga prescindint del nostre vot de menors, d'incapassos... Nosaltres mateixos no'n sabem res, d'aquesta iniciativa renovadora qui acaba de causar, una volta més, la mort de l'innovador. Per això, com de criatures, les nostres paraules són un balbuceig, y no un llenguatge. Ni la nostra raó ni la nostra modulació són perfectes. ¿Com podríem ajuntarnos a la veu de la civilització, si som tan infants, tan prehistorics? Si apenes caminem? Per això romanem absorts, aturats davant l'inesperada disputa, sense comprendre... Y restem silenciosos, tot observant de reüll el fuet paternal, el fuet historic, prompte a descarregar damunt la nostra pobra esquena...»

Ens cal esventar la nostra passivitat. Ens cal treure de la nostra mateixa inferioritat, heroicament, la voluntat de despertar. Ens cal obrir veres càtedres sobre la criatura-poble, y veres tribunes davant la criatura-nen. L'enemic no s'ha errat en la seva campanya. Però nosaltres, en l'acció mateixa d'aquest enemic, hem de co-neixer la nostra conveniencia y hem de veure una excitació pera actuar.

GABRIEL ALOMAR

signo de prosperidad, cuando son más bien la mayor prueba que se pueda dar de que España, lejos de regenerarse económicamente, está aún en crisis en lo que al desarrollo de la riqueza privada se refiere.»

En què quedem?
¿No podrien els dos Neckers, el d'allà y el d'aquí, feros l'obsequi de posarse d'acord, y dirnos, definitivament, si hem de creure al d'aquí, o al d'allà..., o a cap dels dos?

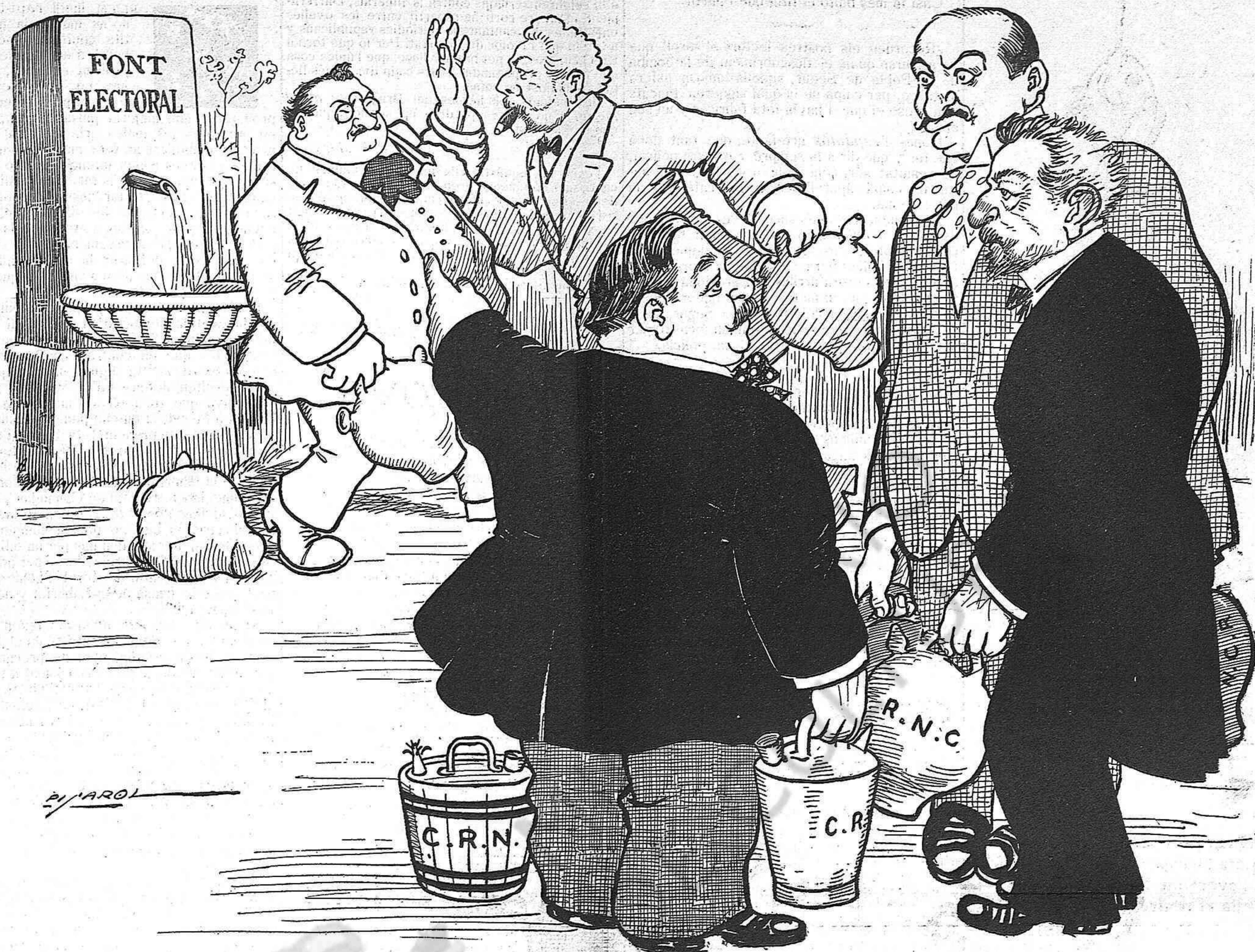
La conferencia d'en Corominas

UNA es la síntesis, la substancia de l'hermosa conferencia donada per en Pere Corominas el passat diumenge en el teatre de Novetats?

Nosaltres creiem que es la següent: «El problema català es essencialment un problema nacionalista, creat per l'ansia de veure reconeguda la personalitat nacional de Catalunya, y per això no té res que veure ab un real o suposat problema regionalista espanyol.—Catalunya no es separatista, se sent lligada a Espanya per vincles geografics y economics, y el seu nacionalisme català va agermanat ab un sentiment federalista.—No

LA SITUACIÓ

EN JUNOY:—Sabeu què 'ls succeirà an aquet parell?... Que ara 's disputaran sobre qui es primer...
 EN COROMINAS:—Y, disputantse, trencaran els cantis...
 EN VALLÉS Y RIBOT:—Y nosaltres, en pau y armonia, podrem omplir els nostres ab tota comoditat.

lunya y el reste d'Espanya. Pera'l senyor Sol, res ens separa; una mateixa ànima crema a Madrid que a Barcelona; una mateixa psicologia ens ajunta. ¡Y això's diu quan encara les negres parets dels convents enderrocats senyalen a la gent l'energia catalana y la passivitat dels altres pobles! En el mes de Juliol, el catalanisme va obtenir el seu triomf més gros. Catalunya contra la guerra, Catalunya en ple romanticisme revolucionari, Catalunya fent girar el cap a l'Europa, y els altres, els pobles iguals a nosaltres, mostrantnos els punys closos. Una altra vegada no'ns varem entendre. Y els mateixos radicals, combatuts per tots, abandonats per tots, anaven pels carrers cridant la seva desilusió. Catalunya era una cosa que vivia una vida isolada. El partit radical va tocar, en aquella prova, lo que durant anys y anys els nacionalistes catalans han anomenat «el pes mort».

El senyor Sol no farà res. Li manca la suggestió dels *meneurs*, y en la seva propia terra, lo que es vital, se digui catalanista o lerrouxista, li gira l'espallta. El senyor Sol no farà més que jocs dialectics davant de doscents senyors ben menjats.

HELENIÓ

EMBLA que pel cantó d'en Weyler podem estar tranquils.

Per lo menos, el seu segon viatge a la Cort no ha tingut cap de les conseqüències que la fantasia dels enemics d'en Canalejas venia donant, dies hà, com cosa segura.

El general s'ha passejat per Madrid, ha conferenciat llargament ab el jefe del Govern, ha fet tres o quatre visites, ha dit a tots els que

l'han interrogat que ell està d'allò més content... y parin vostès de comptar. No ha succeït res més.

Lo unic que hi ha es que, apenes realisada aquesta excursió a la Cort, ja don Valerià anuncia que dintre de breus dies n'hi farà un'altra.

Y aquesta, ai!, aquesta serà la tercera. ¿Resultarà cert allò que diuen els castellans de que *a la tercera va la vencida*? Qui sab!

Ara, tal vegada, algun lector ens preguntarà: —Però ¿què se n'espera d'en Weyler? ¿Què diable's pensen que ha de fer aquet senyor?— An això sí que no sabem què respondre. La pregunta, si acàs, han de dirigirla a la gent del *trusi*, que cada vegada que'l general mou un dit, ja 'ls sembla que tot el sistema planetari ha de ressentirse'n.

En Moret, ja casi olvidat de tothom, ha passat uns quants dies a Granada. Velshiaquí un retiro ben adequat pera don Segimon.

Granada es la patria d'aquell rei moro que, no haventse sapigut defensar com un home, plorava com una dona.

Pobre senyor Canalejas!
 Què farà sense'l decret?
 Qui votarà els pressupostos?...
 Ai!... m'han dit que no ho digués!

Decididament, la *Lliga*, en les properes eleccions, presentarà, pel districte de Sant Feliu, al acreditat agricultor senyor Jansana.

En Cambó hi té una gran confiança ab aquet candidat... y's comprèn. Un agricultor, en el camp regionalista pot ferhi molta y molt bona feina.

¡Hi ha tanta carabassera y tanta cohombreira pera cuidar!

Diuen de Madrid que'l senyor Canalejas ha fet una visita al Nunci.

Quin objecte haurà tingut la tal visiteta? ¿Arrencar el decret de disolució per mediació del Papa?

Segurament que serà això. Y allavors sí que podrem dir, parodiant la frase: El *decret del Nunci!*...

Y *ande el movimiento...* de barres! El banquet en honor d'en Lerroux constarà de mil correligionaris.

Ni un més, ni un menos. Mil rodons. Ja hi pot haver diners pera menos, o gana pera més, que an ells els convé ser mil justos. En Sol comentava la democràtica idea dels mil, y deia:

—Això es tot un símbol, *señores*. Fixinshi be: Don Alacandro, *Mil-homes*.

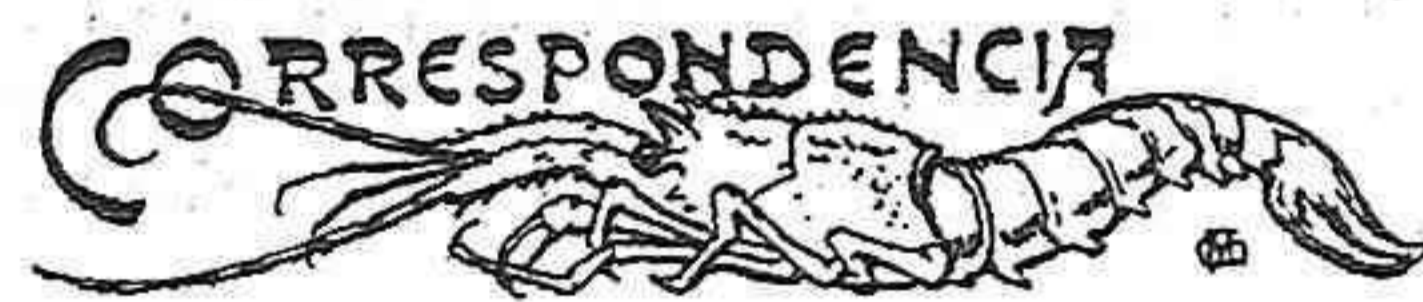
¡Quin etern neguit, don Valerià!
 Và y vé de Madrid sense descansà.
 Què es lo que hi va a fer?
 Oh! no ho sab ningú!
 Podria ben ser...

que s'hi anés a emprovar unes calses noves. Lo qual no ve en vers, però seria bastant decent.

Estem en plena política gastronòmica. El diumenge va iniciar els banquets en Pere Corominas, ab un d'intim de trenta persones. A la tarde, quatrecent catalanistes festejaren ab rosbiys y sandwichs als diputats provincials, y a la nit, altres quatrecent senyors donaren un sopar an en Sol y Ortega.

En Lerroux també prepara'l seu de banquet. Si els altres feren el seu de quatrecent, ell ho farà de mil. Y després d'en Lerroux, un altre

partit ho farà de més de mil. Els fondistes seran els primers polítics de Barcelona, els primers y els més agraits, convertida com estarà la nostra gent política en una interessant Colla de Sant Mus.

Cavallers: Camilo Quer: Conté més defectes que qualitats.—Un enemic de la farsa política: No's poden aprofitar, y ho sento.—Mes de Juny: Després de molt pensarmhi, he pres un decidiment irrecusable... y ho he tirat al cove.—Sebastià Falch y Pagès: Això sí que es imitar a Espronceda:

DESESPERACION

Per tu estic boig, Trinitat;
 per tu no dormo ni menjo
 y ja que me «as» desprecia
 cualsevol dia me penjo.

Llastima d'*as*, que seria trumfo, si no li faltés l'*hi!*...—Joan Antich Puquí: la xarada d'avui no m'acaba d'agradar.—A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: No es aprofitable.—Un Carmelita: Es impossible. Els assumptes han de ser d'interès polític y general. Res de coses particulars, que per un número reduït de persones tindran molta trascendencia, però que la majoria dels llegidors s'hi queda a les fosques.—M. R. Kalet: La segona part de la carta destrueix l'efecte de la primera. Vaja, que no m'atreveixo.—Un Peratalladí: Estan mal versificades.—A. B. C.: No li asseguro, però tot podria ser.—Un aficionat: Són massa enrevessats y no'ls endevinaria ningú.—Pep Cistellé: No m'agraden.—P. Cortacans Serra: Rebut, y gracies.—A. G.—Això s'assembla molt a aquella *babilònica* d'en Guerra Junqueiro. Ab la *petita* diferencia de que'ls versos de vostè no són tant correctes, ni el pensament es tant original.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
 Tinta Ch. Lorrilleuz y C.^a